

3. Enfocament pedagògic i ordenació curricular

3.1. Bases de l'enfocament pedagògic de l'EMC

Des de l'Escola de Música Casp creiem que l'element formatiu principal d'un futur músic ha de ser el llenguatge musical. La pràctica instrumental serà el vehicle (el medi, l'instrument) a partir del qual la música que hom dugui a dins podrà manifestar-se. Així, ens fem nostra la famosa frase d'Isaac Stern: “utilitza el violí per fer música, no la música per tocar el violí”.

El llenguatge musical que plantegem va enfocat —sobretot— a desenvolupar les capacitats d'audició interna. Si se'ns faria estrany que algú pogués llegir un llibre sense entendre què diu el text, se'ns ha de fer igualment estrany que algú pugui agafar una partitura i la pugui dir-ne les notes sense sentir-les. Això significa que el nostre llenguatge musical va més orientat al reconeixement i de notes i ritmes que a l'adquisició de simple velocitat de lectura, que òbviament no descuidem.

En aquest procés, el cant coral hi juga un paper clau per diversos motius:

- a) Ajuda a controlar i educar l'afinació de manera lúdica, tenint com a “mecanisme” de correcció els propis companys de veu.
- b) Com que es treballa gran part del repertori de memòria, es desvincula la música de la partitura (assimilació habitual en molts alumnes): la música no són notes.
- c) Des del primer moment es poden treballar multitud de recursos expressius (sense les limitacions tècniques que inicialment suposa la pràctica instrumental).
- d) Comença a educar l'oïda interna a nivell tant melòdic com harmònic.
- e) Permet crear bons hàbits d'emissió de veu.

Aquesta formació vocal actua com a reforç i complement de les classes de llenguatge (sempre grupals), on es forma l'oïda interna a través de la lectura entonada i els dictats, s'adquireixen les habilitats de lectoescriptura necessàries i s'aprenen els continguts específics de cada curs.

Un cop acabada la Iniciació I, l'alumne ha adquirit unes competències de lectura bàsiques que li permeten iniciar-se en la pràctica instrumental, sense perjudici del treball que es fa seguint metodologies que permeten treballar sense partitura. Durant la Iniciació I, els alumnes han fet Roda d'Instrument, la qual cosa els ha permès conèixer tots els instruments que oferta l'escola, per així poder escollir el seu futur instrument amb coneixement de causa i d'acord amb les orientacions i recomanacions del claustre de professors, que ha valorat l'aptitud de l'alumne per a cada instrument.

És en les classes d'instrument (que tenen sempre format individual) on l'alumne podrà posar en pràctica (a mesura que va adquirint les destreses tècniques de cada nivell) aquelles pràctiques de desenvolupament musical intern que ha començat a assentar en el llenguatge musical. La incidència del professor d'instrument és clau per modelar en cada alumne les competències bàsiques adquirides en el llenguatge, adaptant-les a la seva manera de ser i de sentir. Esdevenint-ne el tutor, es comença a crear la indispensable relació mestre-deixeble que governa des de sempre l'aprenentatge musical.

Quan el nivell instrumental és mínimament sòlid, es comença la pràctica de la música de cambra, en diversos formats:

- a) Conjunt instrumental. És el primer moment en què, de manera regular, els alumnes toquen en grup amb el seu instrument. Això succeeix a les classes de Llenguatge Musical de Tercer i Quart curs

de Nivell Elemental, durant la classe setmanal de 45 minuts (mentre que a l'altra classe setmanal d'una hora de durada es continua treballant la resta de programa de curs). La periodicitat d'aquesta activitat és quinzenal, segons un calendari preestablert, l'inici del qual se situa en tornant de les vacances de Nadal. Es treballen cançons populars i d'autor, buscant un repertori eminentment conegut i atractiu. Els arranjaments són específics segons la formació instrumental de què es disposa i el nivell instrumental dels alumnes.

- b) Música de cambra. Assignatura de Nivell Mitjà dirigida tant a instruments polifònics com melòdics. Tot i ser una assignatura específica de Nivell Mitjà, si en el Nivell Elemental hi ha la possibilitat de participar en formacions cambrístiques estables, s'intenta potenciar.
- c) Banda i orquestra. D'acord amb les perspectives de creixement de l'escola aviat es preveu oferir aquesta assignatura de Nivell Mitjà, amb caràcter obligatori per als instruments melòdics. S'intentarà respectar al màxim les agrupacions clàssiques més habituals (orquestra de corda, banda, quintet, quartet, etc.) sempre dins el marc del que és possible segons la diversitat d'instruments, la distribució horària, etc.
- d) Altres agrupacions esporàdiques. En funció d'activitats diverses (concerts, audicions, participació en mostres instrumentals, intercanvis amb altres escoles...), i independentment del nivell d'instrument, es poden organitzar diverses agrupacions cambrístiques. Així mateix, quan dos alumnes de nivell similar tenen hores d'instrument correlatives, s'intenta fomentar el treball cambrístic entre ells.

El treball cambrístic ajuda l'alumne a desenvolupar mecanismes d'agilitat i capacitat d'escolta que completen la seva formació. Aquest treball en grup i l'augment del nivell instrumental (que obliguen a una percepció cada cop més afinada de la pràctica musical i a una comprensió més global i orgànica de les obres que s'interpreten) queden reforçats per l'entrada en el currículum de llenguatge musical de nivell mitjà de continguts que assegurin la comprensió dels mecanismes interns de funcionament musical, tals com l'harmonia, les formes, l'anàlisi o el contrapunt, fent sempre incidència —és l'eix fonamental de l'escola— en la capacitat de sentir internament tot allò que s'explica.

3.2. Ordenació curricular: organització i descripció dels ensenyaments

3.2.1. Sensibilització

Els ensenyaments musicals que ofereix l'Escola de Música Casp comencen amb els cursos de Sensibilització Musical, pensats per als més petits. Amb el nom d'**S1**, **S2** i **S3**, estan dirigits als nens de 3, 4 i 5 anys. A les classes, de **60'** setmanals, es treballa la música a partir del joc. Incidint en el treball corporal i sensorial, es pretén que els alumnes adquireixin un fort sentit de la pulsació interna, que comencin a familiaritzar-se amb l'escolta de la música, que explorin la seva part creativa amb instrumental orff, i que —sobretot— s'ho passin bé i descobreixin el gaudi de fer música. En aquesta etapa, els alumnes encara no cursen cap instrument, tot i que es vetlla perquè coneguin l'oferta instrumental que ofereix l'escola.

3.2.2. Iniciació 1 i 2

Per als nens de 6 i 7 anys (edats que es corresponen amb el primer i el segon curs de primària), l'EMC ofereix els estudis d'**Iniciació 1** i **Iniciació 2**. Durant els estudis d'Iniciació 1, els alumnes cursen **45'** de **Llenguatge Musical**, als quals segueixen, sense pausa, els **30'** de **Roda d'Instruments**, la qual cosa dóna un total d'1h. i 15'. Durant la mitja hora que dura la Roda, els alumnes es familiaritzen amb els diversos instruments que ofereix l'escola, abans que s'hagin de decidir per un en concret. Repartits en grups de 2 o 3 alumnes, i durant tot l'any, tenen entre 4 i 5 sessions per instrument. Al final de curs, els alumnes d'Iniciació 1, a banda del llibre de curs, reben un dossier amb les fitxes de cada instrument que han treballat en les sessions de Roda. Juntament amb aquest dossier, les famílies reben un informe dels professors d'instrument on se'ls recomana (segons la valoració consensuada en el claustre i d'acord amb les aptituds que s'han observat) de cursar un determinat instrument. La decisió última, tanmateix, correspon al nen i a la família.

Durant la **Iniciació 2**, els alumnes cursen ja **60'** de **Llenguatge Musical** i **30'** de l'**Instrument** que hagin escollit. Tant en el cas d'Iniciació 1 com en el d'Iniciació 2, la promoció dels alumnes és immediata, a menys que es detectin en l'alumne unes mancances i/o problemes greus que ens portin a la mesura excepcional d'un reforç o d'una permanència en el nivell. A Iniciació 1 els alumnes no realitzen proves avaluatives. A Iniciació 2 —i de manera paral·lela al que passa amb els estudis d'instrument que acaben d'iniciar—, els alumnes han de fer un examen quadrimestral. La nota d'aquest examen se suma a l'avaluació contínua que es fa durant el curs per tal d'elaborar un informe semestral del seu progrés.

3.2.3. Nivell Elemental

Acabades les **Iniciacions** arriben els 4 cursos de **Nivell Elemental**. En tots quatre cursos, els alumnes cursen, setmanalment:

- **1 h. 45'** de **Llenguatge Musical**, repartides en dues classes: una d'1 hora i una altra de 45 minuts.
- **45'** de **Cant Coral**
- **30' o 45'** d'**Instrument**, depenent del nivell i les necessitats de cada alumne.

Per als alumnes que necessiten un reforç en la seva formació de llenguatge musical, hi ha prevista la possibilitat de classes individuals o en petits grups per ajudar-los, com a complement de classe, a l'assimilació dels procediments i continguts de curs. Si, tot i això, no aconsegueixen assolir el nivell del curs, el claustre de professors valora el cas de l'alumne de cara a recomanar-li la repetició del nivell.

A partir del 3r curs de Nivell Elemental, i amb periodicitat quinzenal, la classe de 45' de Llenguatge Musical es converteix en l'estona d'assaig del **Conjunt Instrumental**. Gràcies al Conjunt Instrumental, els alumnes comencen a agafar l'hàbit de tocar en formacions cambrístiques des del primer moment que disposen d'unes habilitats instrumentals suficients (la qual cosa succeeix —per regla general— al cap de dos-tres anys d'estar cursant instrument). Les sessions de Conjunt Instrumental es desenvolupen dins la classe de 45' setmanals de Llenguatge Musical. La seva periodicitat és quinzenal, d'acord amb un calendari preestablert, i es comença al segon trimestre per estendre's al llarg de tot el curs. Les peces que s'hi treballen són majoritàriament arranjaments de cançons populars o melodies conegudes, que permetin als

nens reconèixer-les fàcilment, la qual cosa permet agilitzar el ritme de l'assaig i facilita l'obtenció de resultats més satisfactoris i plaents per a l'alumne. En cada curs, l'arranjament varia segons la plantilla instrumental de cada classe.

Durant el 4t curs de Nivell Elemental, i al llarg de quatre sessions integrades parcialment en l'horari de classe, els alumnes d'aquest nivell poden escollir dos instruments per "tastar". Durant el **Tast d'Instruments**, els alumnes de 4t de Nivell Elemental, que quan entren al Nivell Mitjà poden cursar un segon instrument, coneixen de prop els dos instruments que han escollit amb antelació.